

Drømmer om plads – har 78 børn på venteliste

Pladsmangel

Tarp Børnehave og Trene-Skolen ønsker ét stort hus til alle – fra de mindste i vuggestuen til de store, der forlader skolen efter 6. klasse. Skoleforeningen har forkøbsret til en grund, og borgmesteren i Tarp har lovet, at børnehaven kan få midlertidige lokaler i Kulturhaus. Det vil tage de 17 øverste fra ventelisten.

Der har aldrig tidligere været så mange børn på venteliste til Tarp Børnehave. 52 børn i børnehaven og 78 på venteliste. Foruden Tarp Børnehave er der fem tyske børnehaver i byen.

- Det er et stort problem, at vi ikke kan optage de børn, men borgmesteren har lovet os, at vi kan overtage nogle lokaler i Kulturhaus, når de bliver ledige, og dermed kan vi etablere en udegruppe med 17 børn der, siger Majbrit Herrguth, der er leder af Tarp Børnehave. Planen er, at det kan ske til sommer.

Overfor hende sidder Georg Thomsen, leder af Trene-Skolen. Både børnehaven, SFO og skolen er klemt inde på et lille, trangt område.

- Jeg er gået over vores fælles mudderpøl for at komme her, siger han med glimt øjet.

Børnehaven er normeret til 40 børn, men der går 52 børn, heraf ni under tre år. Hver dag er udegruppen på 18 børn nødt at blive kørt uden for huset.

I skolen går der 80 børn.

- De står som sild i tønne i skolegården, siger Georg og fortsætter:

- Når vores børn skal have sløjde eller gymnastik, må vi køre dem i busser til den gamle skole i Oversø. Det tager både tid og koster penge.

Børnene i børnehavens udegruppe og de tre-til seks-årige fra selve børnehaven bliver også kørt til Oversø til gymnastik.

De to peger på, at når Tarp Børnehave sandsynligvis kan tage de ekstra lokaler i Kulturhaus i brug til sommer, vil konsekvensen være, at der også kommer flere børn i skolen, derfor arbejder de lige nu på en løsning.

- Hvis vi ikke kan sige ja til de børn, der står på ventelisten, så vil det gå ud over mindretallet. Forældrene vil blive presset til at søge over i de tyske institutioner, siger Majbrit og fortæller, at de fleste på ventelisten kommer fra mindretallet.

- Der er enkelte, der ikke selv har gået i danske skoler, men de er meget interesserede i det danske, og mindst den ene af forældrene taler dansk, siger hun.

Georgs og Majbrits fælles drøm er en stor bygning med én indgangsdør. Den skal være åben for alle fra de yngste vuggestuebørn til de ældste i 6. klasse, og der skal være både en hal og masser af udendørs plads.

Tæt ved børnehaven og skolen ligger en stor grund, som Skoleforeningen gerne vil købe, men alle tilladelser og planer skal først være på plads.

Der er ingen lokaler i Tarp Børnehave, der kan rumme alle de små nissebørn, derfor må de sidde i gangen. Men heldigt nok er der en lem op til loftet, og når man åbner den, kan man tydeligt høre dybe snorkelyde fra nissen. Hver dag skiftes de til at klatre op med småkager eller risengrød til ham.

- Vores grundide om alt under et tag strander lidt på økonomien fra kommunen og delstaten. Deres tilskud er ikke baseret på, at alle institutionerne ligger i et stort fælles hus, men vi tror på en løsning, siger Majbrit, og Georg tilføjer:

- Forhåbentlig kan vi begynde på den reelle planlægning i begyndelsen af 2019. Borgmesteren siger "kom i gang", men Skoleforenin-

gen skal selvfølgelig først have det juridiske på plads. Jeg håber dog, at byggeriet kan begynde i 2020.

Når der lige nu er rekordmange børn på venteliste til Tarp Børnehave, hænger det sammen med, at forældrene i Tarp og omegn tilsyneladende får flere børn end tidligere.

- Vi har flere forældre, der får tre børn, og jeg må sige nej til søskende, siger Majbrit og

fortæller, at Tarp Børnehave også får børn fra Oversø, Siversted, Eggebæk, Jerrishøj og Sønder Smedeby. Alle steder bliver der bygget en del nye villakvarterer.

Får Trene-Skolen, SFO og Tarp Børnehave det store fælleshus, som de drømmer om, vil der være plads til 90 børnehaver i den nye Tarp Børnehave, og skolen vil også kunne tage flere elever. Læs mere på side 7.

Tre procent stopper kun en del af et hul

Økonomi

Da de øvrige sydslesvigske organisationer fik øget deres bevilling fra Sydslesvigudvalget med 0,9 procent, fik Skoleforeningen tre procent. Det er fantastisk, siger formanden, men også at det ikke ændrer ved spareplanerne.

- Vi er superlykkelige over, at Sydslesvigudvalget viser os tillid og tror på, at vores tal holder. Det siger Udo Jessen, formand for Skoleforeningen, men han tilføjer:

- De tre procent er kun denne gang, og de giver os et løft og luft til at holde fast i sparekravene for at få økonomien på sporet.

80 procent af Skoleforeningens udgifter går ifølge direktør Lars Kofoed-Jensen til lønninger. Regnskabet viste allerede underskud sidste år, men i år blev det yderligere forværret af, at lønningerne steg en til to procent mere end forudset.

- En procent er rigtig mange penge for os, siger direktøren og fortsætter:

- Det er ikke bare den ene procent, der er dyr. I årevis har tilskuddet fra Danmark været mindre end lønstigningen hos os, og i 2017 havde vi også underskud.

Bevillingen på de tre procent gør, at underskuddet i 2019 ikke bliver så stort, som det ellers ville være blevet.

- Trods den ekstra bevilling vil vi også få et underskud i 2019, men hvis vi gennemføre spareplanerne, vil vi kunne få et lille overskud i 2020, siger Lars og tilføjer:

- Vi kan allerede nu mærke, at un-

derskuddene går ud over vores likviditet.

Når 80 procent af Skoleforeningens udgifter går til personalelønninger, er det ifølge både direktør og formand det eneste sted, man kan skære, så det nytter.

- Vi har løbende skåret ned på personaleudgifterne, siger Lars.

Han påpeger, at der i revisionsprotokollatet står: »Der er således umiddelbart en forskel i undervisningsbelastningen på 155,8 klokketimer pr. årsværk i forhold til de danske folkeskolelærere, svarende til et muligt effektiviseringspotentiale på 20 procent«.

- Der står ikke, at de laver mindre, kun at de har færre undervisningstimer, understreger direktøren og fortsætter:

- Lærerne har givet en time ekstra. Det svarer til, at forskellen mellem

sydslesvigske og danske lærere fremover er 15 procent.

For at hjælpe på de økonomiske problemer foreslår Skoleforeningens bestyrelse, at man lukker fire skoler.

- Vi kan undervise lige så mange børn, som der er, men det er nødt til at ske for færre penge. Samtidig har vi skoler, der råber på at kunne indføre it i undervisningen og på at få renoveret deres bygninger, siger direktøren og fortæller, at på flere områder halter de danske skoler efter de tyske.

Han siger, at hvis der ikke bliver lukket skoler, skal samtlige skoler skære ned på deres lærerstab.

Skolelukningerne vil også spare på Skoleforeningens udgifter til transport.

- Alene udgifterne til skolebusser til Bøl-Strukstrup Danske Skole løber op i 200.000 euro. Hvis eleverne bli-

ver flyttet til Sønder Brarup Danske Skole, kan langt de fleste køre med offentlig transport, og vi vil spare 170.000 euro, siger Lars Kofoed-Jensen og nævner, at selv om der kun går 20 elever på Vesterhøjle Danske Skole, så er det nødvendigt med to skolebusser, fordi eleverne bor så spredt.

- Jeg tør slet ikke tænke på konsekvenserne, hvis vi ikke havde fået de tre procent i 2019 i stedet for 0,9 procent, siger Skoleforeningens formand, Udo Jessen og tilføjer:

- Det er hårdt, at vi skal spare, men det er nødvendigt, hvis vi skal overleve og også fremover vil tilbyde en moderne undervisning. Vores samfund udvikler sig og forandrer sig permanent, og det skal vi også for "stilstand er tilbagegang".

Leder

Kære alle

Nu nærmer julen sig. Juledage, frie dage, feriedage, familiedage og meget mere venter os. Eleverne og mange forældre kan holde fri helt ind i det nye år.

Styrelsen har fremlagt et strukturkatalog, som ud fra analyser, synspunkter og vurderinger peger på, at fire skoler eventuelt skal lukkes. Dermed er vi – meget passende for årstiden – i fuld i gang med at tale om solidaritet og tillid. To meget vigtige begreber i vores liv som mennesker og vigtige ord i den situation, som Skoleforeningen befinder sig i nu.

Derfor glæder det mig ufatteligt, og jeg siger som ydmyg formand mange tak til Sydsvigudvalget, der har tildelt Skoleforeningen tre procent i fremskrivning i bevillingen for 2019. Det er en stor hjælp og giver os mulighed til at få sorte tal i regnskabet allerede fra 2020 - hvis vi altså fastholder vores bespareelsesplaner. Vores tilskudsgivere honorerer vores seriøsitet, viser respekt og tillid og dermed, at vi er til at stole på!

Det varmer også, at alle de sydsvigske foreninger glæder sig på Skoleforeningens vegne. SSFs formand sagde på debatmødet i Slesvig, at SSF godt kunne støtte, at Skoleforeningen får forhøjet sin bevilling fra Danmark. Det er vi meget taknemmelig for. Mange tak for solidariteten!

Desværre lever vi i tider, hvor der med stemninger, følelser, halve eller hele usandheder og populisme kan skabes megen mistillid i det moderne samfund. Men vi i styrelsen har tillid til, at fællesrådsmedlemmer i de næste måneder vil være lyttende og aktive deltagere i de saglige debatter, arbejdsgrupper og regionale fællesrådsmøder. Forhåbentligt får de også mulighed for det på Sydsvigkonferencen. Derefter vil Skoleforeningens fællesrådsmedlemmer kunne træffe de nødvendige beslutninger ud fra faktuel viden og analyser – uafhængigt af de følelser og mavefornemmelser, som spiller ind i den hårde proces, vi befinder os i. Det er vi i styrelsen overbeviste om. Skoleforeningen har aftalt med Flensborg Avis, at vi i februar sammen inviterer alle interesserede til en fælles debataften med overskriften "Sydsvig – hvad nu". Vi har også lagt op til, at Samrådet diskuterer fremtiden på mødet i februar. Desuden har vi foreslået, at Skoleforeningens strukturoplæg og udfordringerne i det moderne samfund bliver temaet på Sydsvigkonferencen. Det har vi, fordi vi er overbeviste om, at eventuelle skolelukninger

UDO JESSEN, FORMAND

og en generel betragtning af foreningernes struktur i forhold til det samfund, vi lever i, vil tiltrække rigtig mange sydsvigere.

I Skoleforeningen er vi et solidarisk fællesskab, og vi er alle ansvarlige for, at helheden i Skoleforeningen bevares og beskyttes, både på det faglige og det pædagogiske område.

Det er fællesrådsmedlemmer og den af fællesrådsmedlemmerne forældrevalgte styrelse, som sidder med det konkrete ansvar for, hvordan det går videre. Taler vi om pædagogik, så taler vi om økonomi, og taler vi om økonomi, ja så taler vi om pædagogik. De to ting er uløseligt kædet sammen.

Ingen af os ønsker at lukke skoler, og vi er enige om, at det må være sidste option. Men vi skal også være klar over, at det kan betyde en forringelse af standarden for alle. Solidaritet er et stort ord og kan altid betyde et både-og. Men selv hvis vores regnskab viste overskud, burde vi diskutere vores interne struktur. Det er nødvendigt for at fremtidssikre Skoleforeningen, og den kvalitet vi står for.

Jeg har stor forståelse for, at man, som det blev sagt på debatmødet i Slesvig, ønsker sikkerhed, tryghed, og at der hverken vil blive lukket skoler nu eller fremover.

Men denne sikkerhed er der ingen, der kan give. Ikke kun Skoleforeningen, men også samfundet forandrer sig, og mindretallet er en del af samfundet. Alt er altid i bevægelse, og ingen af os kan holde det øjeblik fast, hvor vi har det rigtigt godt, og alt er, som vi ønsker det. Desværre. Men det, vi kan, er at være solidarisk over for hinanden, vise tillid til, at vi alle har det samme mål og tro på, at vi ikke vil hinanden eller vores børn noget ondt. Jeg håber også, at vi sammen kan vise tillid til, at Skoleforeningen med alle de dygtige mennesker bag (fællesrådsmedlemmer, styrelsen, direktionen og hele administrationen) vil kunne finde en løsning, som er bærbar.

Jeg siger tak til alle forældrevalgte, alle medarbejdere, alle samarbejdspartnere i og uden for Sydsvig, til generalkonsulatet og til de forældrevalgte styrelsesmedlemmer, der lige som jeg bruger meget af deres fritid på denne forening. En stor tak også til hele direktionen med direktøren i spidsen for den daglige indsats, især indsatsen her i 2018 omkring strukturkataloget og de efterfølgende mange ekstraarbejdstimer, og jeg vil også takke Sydsvigudvalget for at vise tillid til Skoleforeningen ved at give os bevillingen på tre procent.

Jeg ønsker os alle en god jul, nogle rolige og fredelige dag, og at solidariteten og tilliden bevares eller genfindes hen over årsskiftet.

Skoleforeningen ønsker alle
børn, unge, forældre, medarbejdere,
samarbejdspartnere og forhenværende ansatte
en rigtig glædelig jul samt
et godt nytår!

Dansk Skoleforening
for Sydsvig e.V.

Heldige at få el-biler

El-biler

Skoleforeningens ansatte på centraladministrationen køber rundt i fire nye el-biler. Fire BMW i3.

- Jeg er glad for, at vi var heldige og kunne få de fire el-biler fra Forbundsrepublikkens pulje, siger Dirk Clausen, der er afdelingsleder i Skoleforeningens tekniske afdeling. Han fortæller, at Skoleforeningen leaser de fire i to år på gunstige vilkår.

I 2016 indgik Forbundsrepublikken og BMW et samarbejde om, at BMW ville udlede nogle el-biler til forvaltninger og lignende, for eksempel skoleforeninger. Der blev sat 50 biler om året af til Nordtyskland.

- Vi har søgt hvert år siden 2016, men først i år var vi heldige, siger Dirk og fortæller, at det er Gebäudemanagement Schleswig-Holstein, der behandler ansøgningerne for det nordtyske område.

Blandt de andre i Sydsvig, der har fået, er blandt andet Flensborg Kommunes tekniske afdeling, TBZ, der har fået to. Oversø og Eggebæk amtsdistrikter og flere kommuner har også fået.

Efter to år skal bilerne afleveres, og Skoleforeningen skal svare på en række spørgsmål.

- Formålet er, at BMW og Forbundsstaten får samlet nogle erfaringer om brugen af el-biler, siger Dirk og tilføjer:

- Det giver også os nogle erfaringer, når vi om to år skal investere i nye biler.

REDAKTIONSKOMITE

Udo Jessen
Birgit Jürgensen-Schuhmacher
Lars Kofoed-Jensen
Petra von Oettingen
Eberhard von Oettingen

Tekst og foto: Annelise Mølvig
Layout: Martin Weber
Tlf. 0461-5047104
kommunikation@skoleforeningen.org
www.skoleforeningen.org

Virtual reality på Medelby Danske Skole

Ulandskalender

Børnene sad helt stille, da Khaled Alhamwi fortalte, hvordan han var flygtet fra Syrien over Middelhavet og fik reddet både sit eget og en medflygtnings liv. Senere fik børnene briller på, så det var, som om de selv gik rundt og var et syrisk flygtningebarn i Jordan.

Gummibåden kan ikke mere. Først smider flygtningene alt unødigt over bord, men så må de selv i vandet.

- Alle skulle holde fast i gummibåden for at overleve, fortæller Khaled Alhamwi. De 14 elever fra 3. til 6. klasse på Medelby Danske Skole sidder rundt om ham. Mellem dem er et stort kort over Mellemøsten og nogle tændte stearinlys.

Khaled fortæller, at en af de andre flygtninge besvimelede og var ved at glide ned under vandet.

- Jeg holdt med den ene hånd fast i gummibåden, men med den anden holdt jeg min rygsæk med tøj og nogle billeder af familien, men jeg slap den og tog i stedet fat i manden, der var besvimelede, siger han.

Børnene er helt stille.

De lå i vandet i seks en halv time, inden de blev samlet op af en stor båd. Det er tre år siden. I dag er Khaled 24 år, bor i Aarhus og skal begynde at læse til ingeniør på Aarhus Universitet efter nytår, men i øjeblikket besøger han sammen med Dansk Flygtningehjælp flere skoler for at fortælle eleverne, hvordan det er at være flygtning. Det gør han, fordi Børnenes Ulandskalender i år donerer overskuddet til syriske flygtningebørn i Jordan, Tyrkiet og Libanon.

Børnene spørger om ham, der besvimelede. Overlevede han? Det gjorde han. De bliver ved med at vende tilbage til det og siger, at det var godt, at Khaled reddede ham.

Forfulgt, da han hjalp

De spørger også, hvorfor det kun var ham, der flygtede, og ikke hans to søstre eller forældre, og Khaled fortæller dem, at han arbejdede for en nødhjælpsorganisation, der bragte mad og medicin ud til oprørerne, og det ville styret ikke have.

Da de kom i land, gik han op gennem Europa, inden han nåede Danmark. Nu bor han her. Han vil gerne tilbage til Syrien for at være med til at bygge landet op, men hans hjem

Da det blev for usikkert at famle sig rundt og støde ind i hinanden og væggene, satte Zoe Jacobsen, Tolke Thomsen og Mette Levsen sig på gulvet, hvorfra de virtuelt kunne besøge en skole, en slikbutik, et hjem eller »gå« et andet sted hen.

og hans fremtid er i Danmark.

- Jeg kan ikke bruge hele mit liv på at flytte til Danmark og Syrien t/r. Og det Syrien, jeg eventuelt ville kunne vende tilbage til, vil være så forskelligt fra det, jeg forlod, og mange fra min familie og venner vil ikke være der længere, forklarer han.

Børnene vil også vide, om han havde kæledyr i Syrien, og han fortæller dem, at han havde en kat, der døde, da den var 12 år, men det var inden, han blev nødt til at flygte.

På besøg i en anden verden

Da eleverne ikke har flere spørgsmål, tager Isabella Jakobsen fra Dansk Flygtningehjælp over og introducerer eleverne til virtual reality-brillerne, VR-brillerne. Med dem på flytter man et andet sted hen og kan gå rundt der.

- I styrer med øjnene, forklarer hun og giver dem de store VR-briller på en efter en.

Deres lærer, Irene Andresen Henken, tager dem ved hånden og placerer dem med god afstand til kammeraterne, fordi de er afskåret fra at kunne se hinanden og gymnastiksalen. I stedet ser de en ørken mellem Jordan og Syrien. Her er de et flygtningebarn, der er flygtet sammen med deres møster og kommer videre ind til Jordans hovedstad, Amman.

Nogle af børnene går forsigtigt rundt med armene foran sig som en blindestok for at afværge at støde ind i noget, men af og til går det galt, og de ramler ind i ribberne eller et blindt hjørne. Flere tager konsekvensen og sætter sig ned. Den video, de ser, følger deres øjnes bevægelser.

- Jeg er inde i en skole, der er rigtig mange børn. De er meget anderledes end os. Jeg er oppe ved tavlen, fortæller en elev stødvist. Tydeligt i en helt anden verden.

Et andet er ude på en fodbold-

plads. Der er mange træer og flag.

- Det var anstrengende, at vi hele tiden skulle gå, siger Mette Levsen fra 3. klasse og fortsætter:

- Det hele ser meget anderledes ud. Det er lidt mere gammeldags.

Lovis Wendt fra 5. klasse og Lewin Kuschel fra 6. klasse fortæller om den slikbutik, de besøgte.

- Der var bliktag og hverken dør eller vindue, siger Lewin og fortæller, at der mest var chips.

- Tårnet var i stykker, de har sikkert ikke nok til at reparere det, siger Lovis om det tårn, de skulle gå op i.

- Vi var inde i et murstenshus, hvor der boede en dreng. Der var ikke mange møbler, og de sad på puder, siger Lewin, og drengene fortæller, at drengen ikke havde ret meget legetøj, men dog et par bamser.

Drengene snakker også om, at det ikke var så moderne, og at der ikke var noget mærketøj, men også,

at det, der gjorde størst indtryk på dem, var Khaled Alhamwis fortælling om sin flugt.

- Det var rigtig spændende, og det var godt, han hjalp et andet menneske, siger de to.

Vandt lodtrækning

Lærer Irene Andresen Henken fra Medelby Danske Skole gik ind på Børnene Ulandskalender for at købe det undervisningsmateriale, der hvert år bliver lavet i forbindelse med Ulandskalenderen. Et helt classesæt med vejledninger kostede 300 kroner, så Irene slog til.

- Samtidig kunne man melde sig til en lodtrækning om at få besøg af Dansk Flygtningehjælp. Jeg tænkte, at de nok ikke ville komme til sådan en lille skole syd for grænsen, men pludselig fik vi brev om, at vi var blandt de 200 heldige klasser, siger Irene.

Hun fortæller, at selv om besøget fra Dansk Flygtningehjælp er målrettet børn fra seks år, valgte hun, at kun 3. til 6. klasserne skulle deltage.

- Jeg var bange for, at det ville blive for voldsom en oplevelse for de helt små, siger hun.

Børnenes Ulandskalender

Har eksisteret siden 1962. Bag den står DR og Danida, Udenrigsministeriet.

Hvert år inviterer DR og Danida en dansk hjælpeorganisation til at være med. I år er det Dansk Flygtningehjælp.

Overskuddet går til børn i udviklingslande. I år til syriske flygtningebørn i nærområderne Jordan, Libanon og Tyrkiet. De får hjælp til blandt andet skole, rådgivning og aktiviteter.

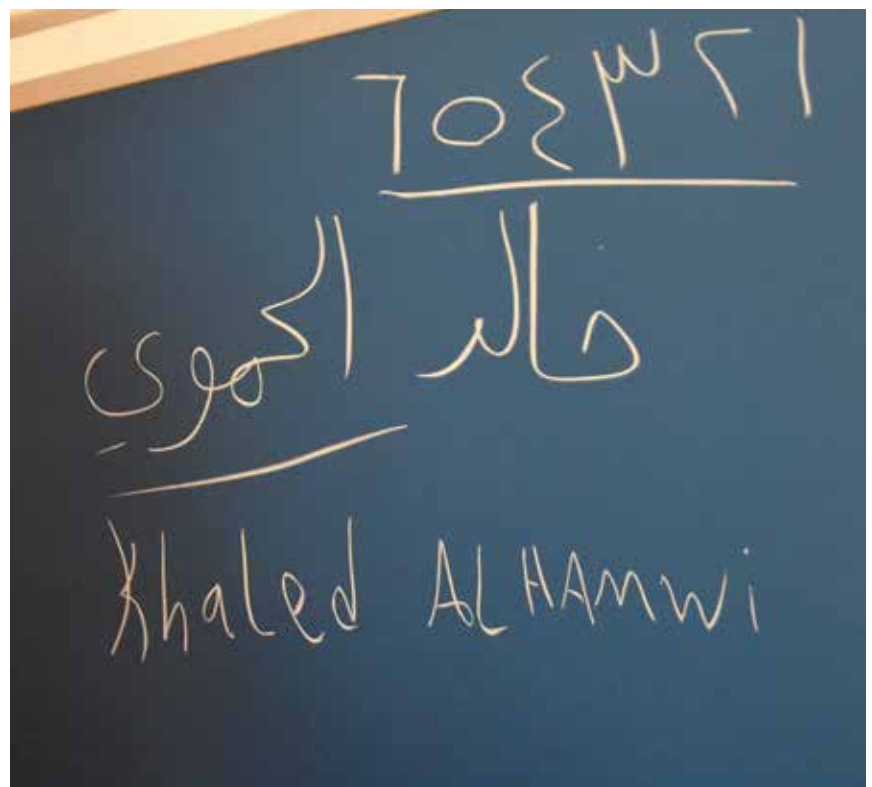
Ulandskalenderen og det undervisningsmateriale, skolerne kan købe, er blevet en tradition på mange skoler.

200 klasser har fået ja til et besøg af Dansk Flygtningehjælp – heriblandt Medelby Danske Skole. Det er Ole Kirk's Fond, der betaler for skolebesøgene

Alle med en smartphone kan prøve Virtual Reality-oplevelsen på ulandskalender.dk/vr - her kan man gå på opdagelse i "Se verden med en flygtnings øjne" i Amman i Jordan, besøge en slikbutik, klubben, en legeplads og flere andre steder.

De 14 store elever er samlet om Khaled Alhamwi og Isabella Jakobsen fra Dansk Flygtningehjælp. Alle eleverne fra 1. til 6. klasse har læst Månestenen om pigen Nour og hverdagslivet for syriske flygtningebørn. Desuden har eleverne fået en masse viden om at være flygtning på Børnenes Ulandskalenders hjemmeside.

Børnene bad Khaled Alhamwi om at skrive sit navn på arabisk. Oven over skrev han de arabiske tal fra et til seks. Husk at læse fra højre.

Mens vi venter på Vimmersbøl

Fusion

Indtil sommerferien havde Humtrup og Nykirke hver sin danske skole. Nu er de slået sammen til Bavnehøj-Vidingherreds Danske Skole, men de ligger stadig i hver sin by adskilt af 12 kilometer. Efter jul hedder skolen Vimmersbøl Danske Skole, og til sommer kan alle rykke ind på den nye skole.

5. og 6. klasserne har hele Vidingherreds gamle skole i Nykirke for sig selv. 1. til 4. klasse er samlet på den tidligere Bavnehøj-Skole i Humtrup. Selv om der er to adresser, er der tale om én skole: Bavnehøj-Vidingherreds Danske Skole. 1. januar skifter den navn til Vimmersbøl Danske Skole, og planen er, at de kan tage Vimmersbøl-skolen i brug til sommer.

Ulf Meyer kommer stormende ind ad døren til de 23 elever i 5.-6. klasse. Han kommer lige fra Humtrup, der ligger 12 kilometer væk og har 39 elever.

- Vi har gjort sådan, at eleverne kører mindre end før, da de skulle køres både til sløjd i Nibøl, idræt i Nykirke og svømning i Nibøl. Til gengæld kører lærerne mere, siger han.

- Vi kan godt mærke, at lærerne ikke har så megen tid til at snakke i pauserne, fordi de ofte skal køre til Bavnehøjskolen i Humtrup, siger Mattis Petersen, der går i 6. klasse og indtil skolesammenlægningen gik på Bavnehøj Danske Skole.

- Jeg kan godt savne, at de har mere tid, siger Hedda Christiansen. Hun kommer også fra Bavnehøj og går i 5. klasse, og hun glæder sig til, at hele skolen bliver samlet på Vimmersbøl Danske Skole.

- Den er jo stor, alt er nyt og der er

Charlotte Schwarzenbek (forrest) fortæller, at gulvene på Vidingherred-skolen er så skæve, at hvis man taber noget, så triller det.

mere plads, siger hun om den skole, der før hed Matthias Claudius Schule, og som nu er ved at blive genrenoveret.

Et fællesskab

Nogle af eleverne giver udtryk for, at skoledagen er blevet langt mere rolig, nu da eleverne fra 1. til 4. klasse går på Bavnehøjskolen, og 5.-6. klasse har det for sig selv på skolen i Nykirke, men de savner også de små.

- Nogle af dem er jo også vores venner, forklarer Hedda, mens Nahne Carstensen fra 6. klasse siger:

- Min søster går i 2. klasse, så hende savner jeg lidt.

Nahne begyndte i 1. klasse i Nykirke, men da hans forældre flyttede, kom han til Bavnehøjskolen i 3. klasse. Med skolesammenlægningen kom han tilbage til Vidingherred efter sommerferien. Det synes han

er hyggeligt. Efter sommerferien skal han i 7. klasse på Læk Danske Skole.

En ting er eleverne enige om: De fandt hurtigt hinanden, da de blev slået sammen til en klasse.

- De første uger var anderledes, og vi spillede en masse spil for at lære hinanden at kende, siger Mattis.

I dag har de dannet nye venskaber på tværs af de to gamle skoler.

Længes mod ny skole

Merete Petersen er den eneste lærer, der er tilbage fra Vidingherred Danske Skole. De andre gik på pension samtidig med skolesammenlægningen.

- Jeg er så bange for at glemme noget det ene sted, som jeg skal brug det andet sted, så i mit bagagerum har jeg to store kasser fyldt med lærebøger og hæfter, siger Merete Petersen, der glæder sig desperat til, at

Vimmersbøl-skolen er klar.

- Det er så flyvsk, vi har ikke et tilhørssted, og så er jeg endda privilegeret ved, at jeg har de fleste af mine timer her i Nykirke, siger hun, mens Ulf Meyer er på jagt efter nogle af sine papirer.

De to er enige om, at de kan mær-

ke, at forældrene er positive overfor forandringerne.

Pædagogisk indsats

Da det stod klart, at de to skoler skulle lægges sammen, begyndte lærerne i god tid inden at lave fælles arrangementer for eleverne på de to skoler. De har mødtes til sang- og musikarrangementer, og alle 3. til 6. klasserne har været på fælles lejrskole i Rinkenæs.

- Målet var, at både børn og lærere skulle lære hinanden at kende, siger Ulf.

I år var alle elever og forældre fra både Humtrup og Nykirke samlet til fælles julefest i gymnastiksalen på Vimmersbøl Danske Skole.

- Vi har allerede brugt gymnastiksalen til flere ting. Vi holdt fastelavnsfest derovre og også Skolerens Motionsløb, siger Ulf Meyer og fortæller, at 1.-4. klasse har idræt i gymnastiksalen. Den ligger så tæt på Bavnehøjskolen, at de kan gå derover.

- Vi lærere og pædagoger er nødt til at være ekstra gode til at samarbejde, da vi jo ikke ser hinanden hver dag, som vi gjorde på skolerne inden sammenlægningen, siger Ulf Meyer og tilføjer:

- Men det går godt, selv om jeg ser frem til, at vi får samlet børn og lærere.

Bavnehøj-Vidingherred Danske Skole

- 1.-4. klasse går på den gamle Bavnehøjskole. Det drejer sig om 39 elever.
- 5. og 6. klasse, i alt 23 elever, går på Vidingherred-skolen.
- 1. januar skifter Bavnehøj-Vidingherred Danske Skole navn til Vimmersbøl Danske Skole.
- Planen er, at alle 62 elever efter sommerferien begynder på Vimmersbøl Danske Skole i Vimmersbøl.
- Bavnehøj-Vidingherred Danske Skole har seks lærere, tre pædagoger i SFOen samt to pedeller. Desuden har Skoleforeningens tekniske afdeling en pedel tilknyttet Vimmersbøl Danske Skole, men de tre pedeller arbejder sammen.

Skoleleder Ulf Meyer og 5.-6. klasse drøfter de sidste detaljer før skolens julefest torsdag den 13. december.

Børnehaver vil med til ny skole

I øjeblikket er det nødvendigt at dele børnehave-børnene op i mange små grupper, fordi der kun er små rum, så her har Kirsten Tychsen Hansen indtaget sit tidligere kontor sammen med en lille gruppe af børnene.

Ønske-flytning

Pædagogerne ser det som en ressource, at børnehaver og skole ligger på samme matrikel. Derfor flytter både Aventoft og Humtrup børnehaver med, når Bavnehøj-Vidingherreds Danske Skole tager Vimmersbøl Danske Skole i brug.

Børnehaver og skole i Humtrup har fælles indkørsel. Kun en låge gør, at de små ikke uden opsyn kan løbe de 20 meter over til skolen, men modsat kommer skoleeleverne ofte uanmeldt på besøg i børnehaven.

Snart flytter skolen, men børnehaven flytter med. Mens Bavnehøj-Vidingherreds Danske Skole håber at flytte ind på Vimmersbøl Danske Skole, flytter Humtrup Børnehave nok først ind i 2021. Samtidig flytter Aventoft Børnehave, og de bliver begge til Vimmersbøl Børnehave. Alt bliver samlet på en stor matrikel

Tidligere var der to små lejligheder oven på børnehaven, men alle rummene er i dag inddraget til børnehaven – og Kirsten Tychsen Hansens kontor er også både arkiv og personalerum.

med Ulf Meyer som leder af skolen og Kirsten Tychsen Hansen som leder af den nye Vimmersbøl Børnehave.

Hun har kontor oppe på kvisten på Humtrup Børnehave. Stabler afslører, at det lille rum også er arkiv. Der er tilmed klemt et par stole ind, fordi det tidligere loftsværelse samtidig er skolens eneste personalerum.

En gang var der kontor i stueetagen, men det er i dag inddraget til børnehaver.

- Vi har 36 børn, heraf er de syv vuggestuebørn, og der er så mange børn på venteliste, at vi kunne fylde en gruppe mere, siger Kirsten og fortsætter:

- Jeg må sige nej til søskende. Det er noget af det værste, jeg har oplevet i min karriere. Det er også slemt at skulle afvise forældre, der selv har gået her som børn, og dem har vi mange af.

Når Humtrup Børnehave ikke åbner lågen og inddrager Bavnehøj-skolen, så snart den bliver tom, men vælger at flytte sammen med skolen i Vimmersbøl, skyldes det ønsket om at være tæt på skolen og dermed tæt på de store børn.

- Det er en ressource, at børnehaver og skole ligger på samme matrikel. Vi er ikke blevet pålagt at flytte til sammen med skolen til Vimmersbøl. Vi har sammen med vores samarbejdsråd selv søgt om det, siger Kirsten.

Hun fortæller, hvordan børnehaver-børnene allerede nu jævnligt kommer over på skolen, bruger biblioteket og kender alle lærerne.

- Det er vores intention at skabe en "rød tråd" i barnets liv, især når der skal ske et skift fra noget kendt til noget nyt. Barnet skal gerne opleve sammenhæng mellem førskolegruppen, siger Kirsten og tilføjer, at det er nemmere, når børnehaver og skole ligger på samme matrikel.

Også de store børn har godt af samværet med de små, mener Ulf Meyer, der er leder af Bavnehøj-Vidingherreds Danske Skole.

- De store elever er forbilleder og rollemodeller for de små. Det pålægger dem et ansvar, som de skal være bevidste om, hvilket vi kan mærke, at de også er, siger han.

- Når børnene begynder i skolen,

længes de ofte lidt tilbage og får lyst til at komme over at besøge os. Det samspil er uundværligt, siger Kirsten.

Den nye skole og børnehaver får en to en halv hektar stor grund, svarende til 25.000 m².

- Det kommer til at give os fantastiske muligheder. Ikke kun for os, men for hele mindretsarbejdet, mener Kirsten, der også rent pædagogisk ser frem til at kunne få de mange børn på venteliste med over i en ny stor børnehaver.

Humtrup og Aventoft har i dag tilsammen 52 børn, men når de bliver til Vimmersbøl Børnehaver, bliver der plads til 88 børn, og dermed skulle den lange venteliste forsvinde. Nogle bliver delt op i en ren vuggestuegruppe eller en ren børnehavegruppe, mens andre kommer til at gå sammen i en gruppe for de nul til seks-årige.

- Det kommer til at give os en stor fleksibilitet, siger Kirsten og understreger:

- Jeg synes, vi laver et stykke knaldgodt pædagogisk arbejde nu, men vi får langt bedre faciliteter og tidssvarende rum, og vi bliver langt flere pædagoger, hvilket giver os mange flere muligheder for pædagogisk sparring, siger lederen oppe fra loftsværelset og tilføjer:

- Når vi bliver flere medarbejdere, er vi heller ikke nær så sårbare, hvis en eller flere er syge. Det er svært at finde vikarer, særlig herude vestpå, og derfor er vi små institutioner ekstra sårbare.

Vimmersbøl Børnehaver

- 88 børn, heraf
- 10 i vuggestue, dvs. for børn fra nul til tre år.
- Der kommer to aldersintegrerede grupper med 19 børn i hver. Her er børnene fra nul til seks år.
- Desuden kommer der to børnehaver-grupper med 20 børn i hver. Her er børnene mellem tre og seks år.

Sydslesvig bliver tomt for børn

Folkevandring

Det bliver et "bad i danskhed", når 5500 elever fra de danske skoler og fritidshjem i Sydslesvig rejser til Danmark i mindst to dage i uge 20 i 2020. Det sker for at markere 100 året for genforeningen.

2020 skal fejres med et koncentrat af, hvad Skoleforeningen, Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger og Grænseforeningen har stået for i de seneste 100 år. Det skal ske ved, at alle fra 1. klasse til og med 12. årgang sammen med deres lærere, pædagoger og pædagogmedhjælpere skal fragtes med tog og busser til Danmark og fordeles rundt i hele landet. Fra Skagen til Bornholm. Alle skal være i Danmark i mindst to dage, nogle en hel uge. 13. årgang har ikke tid, det er midt i deres eksamener.

- Vi vil drøne Sydslesvig for elever i uge 20, siger Eberhard von Oettingen. Han er områdechef i Skoleforeningen. Sammen med Sally Flindt-Hansen, der ud over at være leder af Rejsekantoret også er arbejdsgruppens koordinator, samt Guido Petersen, der er pædagogisk områdeleder i Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger, SdU, udgør han arbejdsgruppen bag arrangementet.

- Det bliver et bad i danskhed, siger Sally.

- Vi laver rammerne, men skolerne skal selv udfylde dem, siger Eberhard og fortæller, at nogle skoler allerede har partnerskaber, nogle er i gang med at få kontakt til en dansk skole, og de sidste skal nok også komme med.

Skoleforeningens, SdUs og Grænseforeningens ønske for markeringen af Genforeningen 2020 er, at det skal være i "børnehøjde".

- For at bevare de levende bånd til Danmark er det nødvendigt, at de bliver vitaliserede og revitaliserede, siger Guido.

Gruppen taler om, at i mange år

bestod båndene af en dansk social hjælpedelse, men det har ændret sig.

- For ti år begyndte båndene mellem Danmark og Sydslesvig at blive mere gensidige, siger Eberhard.

Arbejdsgruppen kalder den sydslesvigiske invasion til Danmark for "100 år på fem dage". Det skal være et koncentrat af, hvad de tre organisationer har stået for siden 1920.

- Vi har altid været gode til lejrskoler og udveksling, men nu gør vi det her, siger Sally og taler om den positive effekt, den store masseudflugt til Danmark vil føre med sig.

- Jeg kan for eksempel forestille mig, at flere skoler i Trekantsområdet går sammen om et arrangement på Trapholt (kunstmuseum, red.), hvor Region Syddanmark er vært, siger Sally og fortsætter:

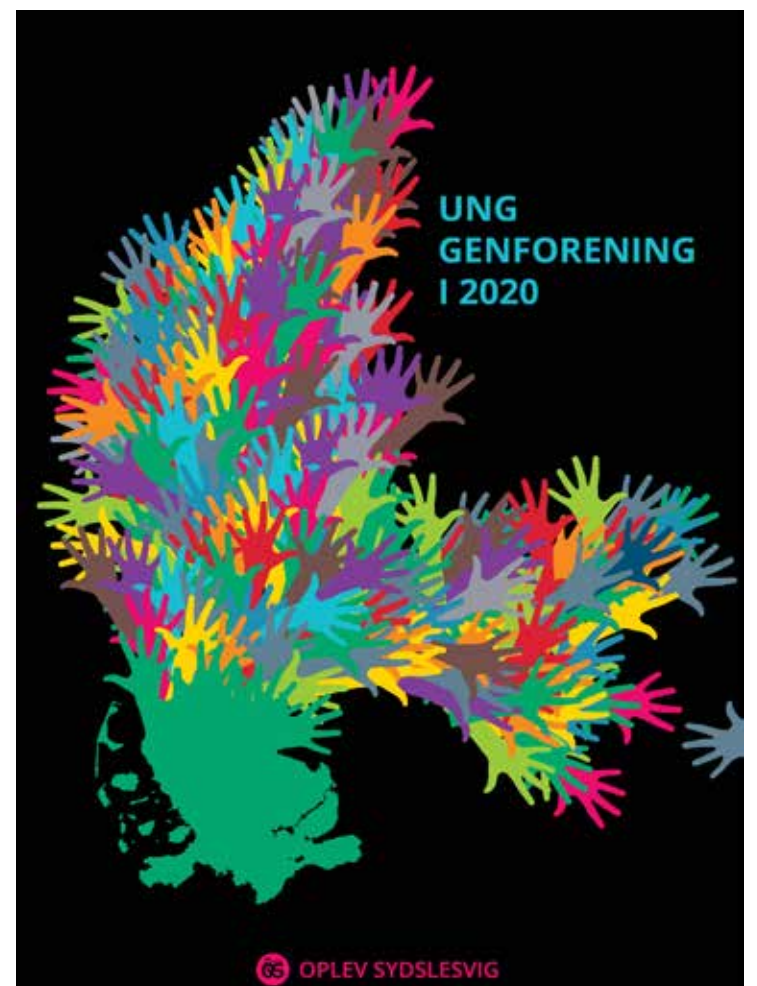
- Hvis nogle elever møder en klasse og sover hos en familie, så møder de også mor og far og måske en storebror, der går på gymnasiet. På den måde vil projektet sprede sig ud til langt flere end den enkelte klasse.

Skolerne og fritidshjemmene afsted som et team. Det betyder, at eleverne er i selskab med både deres lærere og med deres pædagoger og pædagogmedhjælpere fra fritidshjemmene og SFOerne.

- Jeg mener, at SdU er et vigtigt led. De er jo de samme børn og unge, vi arbejder med, og vores kompetencer kan være med til at gøre det til en succes, siger Guido og fortæller, at mange af fritidshjemmene allerede har nære kontakter til danske børne- og ungdomshuse.

- Det er vigtigt, at genforeningsprojektet ikke kun handler om undervisning, men også om fritiden, siger Guido.

Lige nu er arbejdsgruppen i gang med at søge Sydslesvigudvalget om en bevilling til projektet. Den søgte også sidste år, men fik nej – dog med en besked om at arbejde videre med projektet og søge igen.

4000 julegaver til syge børn

Juleglæde

Børn i Slesvig-Holsten, der ligger på sygehuset juleaften, får en julegave. Nogle af gaverne kommer fra Dansk Skoleforening. Også børn på syddanske hospitaler får gaver.

Det bugner af gaver på bordet, på gulvet og i hjørner hos Drews Optik på Storegade i Flensborg. Skråt overfor hos Union-Bank står der 40 sække fyldt med gaver. 1400 pakker i alt – tre dage før sidste frist, men så væltede det ind med gaver. 4000 julegaver fordelt på cirka 80 sække blev det til.

Det er Birthe von Kehler og Jens Drews, der står bag. De stiftede i 2011 Juleglimt, Kinderaugen zum Leuchen bringen, hvis formål er at samle julegaver ind til de børn, der er eller bliver indlagt juleaften. I dag er Susanne Rode-Kuhlig også med i ledelsen. Til daglig sidder hun i Flensborg Byråd for FDP.

- Uden de mange frivillige ville Juleglimt slet ikke kunne lave det store arbejde, siger Birthe von Kehler.

Akut indlagt

Sidste år meldte Skoleforeningen sig som bidragsyder, og forældre kunne aflevere deres gaver på de danske skoler og børnehaver, som derefter ville sørge for at aflevere dem til Birthe og hendes hjælpere.

Ideen til Juleglimt opstod, fordi Birthes egen datter blev indlagt den 24. december 2004 efter et længere kræftforløb.

- Flæskestegen var i ovnen, da vi akut røg ind på onkologisk afdelingen på Uniklinik Kiel. Derinde går det op for mig, at jeg har glemt julegaverne,

jeg har ikke én eneste med til hende, siger Birthe, men julemanden reddede hende.

- Afdelingen havde en julemand, der kom med flotte gaver, men senere fandt jeg ud af, at børnene på de andre afdelinger ikke fik gaver. Jens (Drews, red.) og jeg talte om det, og vi besluttede, at vi ville arbejde for, at alle børn, der var indlagt juleaften, skulle have en gave, siger Birthe.

Den første gaveuddeling fandt sted i 2012. Dengang samlede de gaver ind til børnene på sygehusene i Flensborg. I år er der gaver til alle børn på de 16 hospitaler i Slesvig-Holsten og de fire hospitaler i Region Syddanmark gaver.

FOTO: BIRTHE VON KEHLER

Union-Bank opmagasinerede de mange sække med julegaver og de store ting, der ikke kunne pakkes ind. For eksempel trommesættet bagerst. 80 sække plus det løse blev det til.

FOTO: BIRTHE VON KEHLER

Børnene fra Jørgensby Børnehave kom trækkende med en vogn fyldt med gaver til Juleglimt. Hunden Molly tager imod fra sin faste plads foran Drews Optik.

og en ildsjæl, og jeg synes, Juleglimt passer godt ind i Skoleforeningens ånd. Vi arbejder ud fra et humanistisk grundlag, og vi har børnene, fra de er ni måneder til de er omkring 19 år, siger Udo og tilføjer:

- Jeg kan ikke lade være med at tænke på, hvordan man ville have det, hvis ens eget barn var eller blev indlagt juleaften.

Ekstra gaver

Der er slet ikke plads til pakkerne på bordet.

- I går var vi fem personer, der pakkede 300 gaver ind, og i dag fortsætter vi. Der står allerede 40 sække ovre i Union-Bank, fordi vi ikke har plads her, siger Birthe von Kehler.

Det var tre dage før, der skulle være pakket gaver til alle børneafdelingerne på 16 slesvig-holstenske og fire syddanske hospitaler. På det tidspunkt havde Juleglimt fået 1400 pakker ind, men da repræsentanterne for sygehusene kom for at hente gaverne lørdag den 15. december, var der i alt 4000 gaver samt

15.000 euro, der var samlet ind til "Brückenschwestern".

- De svarer til "Det sundhedsfaglige børneteam". De tager sig af de alvorligt syge og døende børn i deres eget hjem, siger Birthe og forklarer, at sygekasserne dækker nogle af udgifterne, men ikke alle, derfor samler Juleglimt også ind til dem.

De 4000 julegaver er 1000 gaver flere end sidste år, oplyser Birthe og fortæller, at så kan der også blive en ekstra gave til de søskende, der er med på sygehuset. Og til dem, der selv om de har fået lov til at tage hjem juleaften, alligevel ikke får nogen gaver.

- Jeg talte med en læge fra børne og ungdomspsykiatrisk afdeling. Han fortalte, at der normalt er 40 børn på afdelingen, hvoraf halvdelen får lov til at komme hjem juleaften – men mange af dem har ikke fået en eneste julegave, når de kommer tilbage til afdelingen, siger Birthe og fortsætter:

- Der skal også være en gave til de børn.

Jytte Bürke fra Hiort-Lorenzen-Skolens Børnehave kom med en gavesæk. På hver gave står der, om det er til en pige eller en dreng og hvilken aldersgruppe.

Det er lykkedes Juleglimt at samle 4000 gaver ind. De er inddelt efter alder, og om de er til en dreng eller en pige. Nogle skulle pakkes ind, andre skulle pakkes om.

- Hvis vi ikke kender afsenderen, pakker vi dem om, fordi vi har været ude for, at nogen har pakket en sten ind i stedet for en gave, siger Birthe fra baglokalet hos optiker Drews.

I øjeblikket kan man næsten ikke se butikkens mange briller for bare gaver.

Godt formål

- Mine kunder synes, at det er et godt formål, og at det ser festligt ud, så det er der ingen problemer med, siger Jens Drews.

Mens Birthe fortæller om Juleglimt, kommer Jytte Bürke, der er ved at overdrage sin stilling som leder af Hiort Lorenzen-Skolens Børnehave til Johanna Klawin. Hun medbringer en stor tung pose fyldt med gaver, som forældrene har afleveret til børnehaven.

- Vi så den plakat, som Skoleforeningen havde sendt ud om projektet, og syntes, det var et godt initiativ, siger Jytte, mens hun stiller posen fra sig. Det er første år, børnehaven er med, men det er også kun andet år, at Skoleforeningen er gået aktivt ind for at støtte Juleglimt.

Da Skoleforeningens formand, Udo Jessen, hørte om ideen bag Juleglimt og om Birthe von Kehlers egen oplevelse med at stå på hospitalet juleaften uden en eneste gave, besluttede Skoleforeningen at støtte Juleglimt.

- Det er et virkeligt fint initiativ. Der findes mange gode projekter, men Birthe er selv fra mindretallet

Birthe von Kehler og Jens Drews og deres hjælpere havde travlt med at sortere og pakke de mange gaver i dagene op til lørdag den 16. december, hvor gaverne blev hentet af de forskellige hospitaler.

Pædagogikken i Tarp vækker opsigt

Samarbejde

Selv om skolen, SFO'en og børnehaven i Tarp ligger i hvert sit hus, så arbejder personalet sammen som var de allerede kolleger i samme bygning. De arbejder også tæt sammen om børnenes og forældrenes overgang fra den ene institution til den anden, og den metode breder sig til de tyske institutioner.

Tarp Børnehave og Trene-Skolen indgår sammen med de andre børneinstitutioner, biblioteker og uddannelsessteder i Tarp i BildungsCampus Tarp. Kaldet BiCa.

- Alle lederne fra de forskellige steder mødes jævnligt i en gruppe, hvor vi plejer vores netværk, koordinerer og planlægger, siger Georg Thomsen, der er leder af Trene-Skolen og tilføjer:

- På den måde kan vi hjælpe hinanden.

BiCa arrangerer fælles kurser for det pædagogiske personale og for forældre, ligesom der er fælles arrangementer. Senest JuleBaumfest, hvor børn og forældre fra danske og tyske institutioner sang danske og tyske sange, mens de dansede rundt om juletræet.

- Det danske er blevet en naturlig del af byen, siger Majbrit Herrguth, der er leder af Tarp Børnehave.

På grund af samarbejdet i BiCa var Georg Thomsen og Majbrit Herrguth i 2016 i Bad Bramstedt for at holde foredrag om, hvordan de arbejder med den pædagogiske overgang fra børnehave til skolen.

- De sad med åben mund og polyp- per, siger Georg, mens Majbrit tilføjer:

- De lyttede virkeligt. De er først ved at få indblik i den måde at arbejde på.

I Tarp har den danske metode allerede bredt sig:

Georg fortæller, at byen Tarp har fået penge af "Deutsche Kinder- und

Ssh, stille! Nissen sover, og det går ikke, at nissebørnene i Tarp Børnehave vækker ham, når de hver morgen henter gårdsdagens tomme skål ned fra hans loft og bærer en ny med lækkerier op til ham. Enten småkager eller risengrød.

Jugendstiftung" for at den store tyske fællesskole og de fem tyske børnehaver sammen med de danske institutioner kan arbejde videre med netop overgangen fra børnehave til skole.

Noget af det, der bliver bemærket ved den måde, den danske skole, SFO og børnehave arbejder sammen på, er, at de vil låne vikarer hos hinanden, så snart de får et stort fælles hus.

- Ud over at vi hjælper hinanden, så er den store fordel, at børnene derved kender alle lærere og pædago-

ger, siger Georg og tilføjer:

- Alle de gode tiltag, der står om overgangen fra børnehave til skole, det gør vi.

Majbrit understreger, at det er vigtigt de tre personalegrupper dagligt kommunikerer, ellers kan det tætte samarbejde ikke lykkes.

Det er blandt andet på grund af det fælles arbejde med at udvikle overgangen fra børnehave til skole, at BiCa som de eneste i Slesvig-Holsten er nomineret til Deutscher Kita-Preis 2019. Her konkurrerer de med nominerede fra hver af de 15 andre del-

stater. Kita-Preis bliver givet til den institution, der bedst arbejder for, at samfundets yngste får en god op-

vækst og dermed får mulighed for at nå deres mål.

Julehjælp til trængte familier

Anders Kaare, yderst til højre, og Birthe Aasted i brun jakke i midten er på besøg på Christian-Paulsen-Skolen sammen med Skoleforeningens områdechef og dagtilbudschef samt lederne fra flere af de sydslesvigske institutioner.

Pengegaver

Hvert år kommer et par repræsentanter fra Grænseforeningen for København og Frederiksberg til Sydslesvig med penge til familier, der sidder hårdt i det økonomisk.

I mange år lå der 50 euro i hver kuvert, men i år lå der 100 euro i hver kuvert.

Det er via Grænseforeningen for København og Frederiksbergs gamle venskabsforbindelser, at traditionen er opstået. I dag bliver pengene givet til institutionerne, der selv giver kuverten med de 100 euro til en familie,

der trænger.

- De kender deres familier og ved, hvem der ikke har råd, siger Eberhard von Oettingen, der er områdechef for skolerne, mens Petra von Oettingen er dagtilbudschef.

De to havde inviteret de involverede institutionsledere til en velkomst på Christian-Paulsen-Skolen i Flensborg sammen med de to fra København og Frederiksberg, Birthe Aasted og Anders Kaare.

Bagefter tog Birthe og Anders på besøg på Husum Danske Skole og på Jes Kruse-Skolen i Egernførde.

Majbrit Herrguth, der er leder af Tarp Børnehave, og Georg Thomsen, der er leder af Trene-Skolen, drømmer om, at Skoleforeningen får et stort center i Tarp, hvor børnene kan være fra de begynder i vuggestue, til de forlader stedet efter 6. klasse – og hvor der også er plads udenfor og en hal til idræt og store arrangementer.

Den nye pædagog har fire poter og en våd snude

Skolehund

Mowgli er en stor uldtot på 16 måneder. Hundetræneren mener, at han vil egne sig til skolehund, derfor skal han nu sammen med sin ejer, skolepædagog Charlotte Hoffmann-Liedl, begynde på sin uddannelse.

En teenage-hund. Et logrende energibundt. En kommende skolehund, der skal være med til at hjælpe de elever på Husum Danske Skole, der har brug for det.

Men i dag er det første dag, han er på skolen. Gangen, rummet, børnene – ALT vil han gerne undersøge, mens Charlotte Hoffmann-Liedl forsøger at vise, at han er den hund, som ifølge både terapi-hundetræneren og hende selv en dag vil færdes hjemmevant på skolen og udstråle ro og varme.

Han er en irish soft coated wheaten terrier og skulle være mildere og roligere end andre terriere. Ireren er også kendt for at være god til børn. Og allergivenlig.

- Racen er meget menneskevenlig. Den er sensibel, men samtidig robust, siger Charlotte Hoffmann-Liedl.

Hun blev ansat som skolepædagog på Husum Danske Skole for to år siden. Dengang var hun nyuddannet. Inden da havde hun arbejdet ti år som pædagogmedhjælper på Husum Børne- og Ungdomshus. Oprindeligt er hun uddannet skovarbejder, men har også arbejdet på et hestehospital.

- Jeg havde det ikke selv nemt, da jeg gik i skole, men både min hund og min hest var gode til at lytte, og det vil jeg gerne give videre til andre børn, siger hun og fortæller, at Mowgli kan hjælpe hende i hendes arbejde med inklusion og børn med behov for særlig støtte.

En hund skal være 16 måneder, inden den må begynde på uddannelsen som skole- ledsagehund, men Charlotte og Mowgli har allerede været i kontakt med autoriserede skole- og terapihundetræner, Katharina Scholz, for at sikre, at han har psyken til at være pædagogisk medarbejder på en skole. Nu har han fået grønt lys og

Mowgli sidder trygt foran sin "menneskebror", Nikolai, og hans kammerater på Husum Danske Skole, hvor de går i 6. klasse. Det er Nikolais mor, skolepædagog Charlotte Hoffmann-Liedl, der ejer Mowgli.

kan begynde hos Scholz. Når Charlotte og Mowgli har fået deres eksamensbevis, får Mowgli titlen "skole- ledsagehund".

Inden, at det kom så langt, er projektet clearet først med skolens ledelse og direktion, dernæst med samarbejdsrådet og Skoleforeningens afdeling for Pædagogisk Psykologisk Rådgivning.

Det koster omkring 3000 euro at gennemføre uddannelsen som skole- ledsagehund, men samarbejdsrådet har besluttet at betale, men vil søge om fonde for at få beløbet dæk-

ket ind. Skoleforeningen dækker ikke udgiften til uddannelsen.

- Når vi fremover holder større arrangementer på skolen, vil vi samle ind vi ind til Mowglis uddannelse, siger Solveig Aggerholm, der er skoleinspektør på Husum Danske Skole.

- Min erfaring fra Danmark er, at skole- ledsagehundene giver børnene tryghed, og når vi samtidig har en medarbejder, der har den interesse og et job, en skole- ledsagehund passer perfekt ind i, så er det da oplagt, siger Solveig Aggerholm.

Irish soft coated wheaten terrier

Racen har et mildere og roligere væsen end de fleste andre terriere, og den er generelt mere tolerant i forhold til andre hunde. Den er glad, nysgerrig og venlig mod alle og meget tålmodig med børn. Oprindeligt var den en gårdhund og blev brugt som jagt- og vagthund, bl.a. til udryddelse af rotter og mus og til småvildjagt på kanin, ræv, grævling og odder. Egnede som familiehund.

Kilde: Dansk Kennel Klub og Wikipedia

Skoleforeningens regler for terapi- og skolehunde

Det er ikke nok, at en hund har bestået eksamen og har fået certifikat på, at den er en terapihund. Inden den får lov til at arbejde med børnene, skal alle skolens forældre skrive under på, at de er indforstået med, at der er en hund på skolen.

- Vi læner os op ad de østrigske regler for skole- ledsagehunde, siger Linda Skrydstrup, der er pædagogisk konsulent i Skoleforeningen og den, institutionerne skal rådføre sig med, inden de overvejer en terapihund.

Hun fortæller, at når Skoleforeningen tager udgangspunkt i de østrigske regler, skyldes det, at der ikke findes nogle tyske regler på området.

Skoleforeningen kræver, at for at hund og ejer kan blive godkendt til brug i Skoleforeningen, skal de have gennemført og bestået et træningsforløb hos en autoriseret skole- og terapihundetræner. Vedkommende er også den, der efter endt skoling endelig

skal godkende både hund og ejer, inden de kan få et certifikat.

Veterinær- og sundhedsmyndighederne skal også sige god for hunden.

Selv når hund og ejer har fået certifikatet, skal de til fornyet test hvert andet år.

I Skoleforeningens regelsæt er også nøje beskrevet, hvor meget hunden må arbejde og hvor længe ad gangen, at den skal kunne trække sig tilbage og holde pause i sin egen kurv, jævnligt tjekkes for lopper og hvert halve år til tjek hos dyrlægen – og mange andre ting.

I Lyksborg Børnehave er lederen, Christina Strunz-Ewel og hendes hund Molly, en labradoodle, allerede certificerede af autoriserede skole- og terapihundetræner Katharina Scholz, og Molly har titel af skole- ledsagehund, men den holder fri i december, fordi der er meget travlt på institutionen.

Drengene (fra venstre) Leon, Nikolai, Jesper og Louis med Mowgli.

SYDSLESVIGSKE BØRNS FERIEREJSER

1919-2019

I 1919 rejste ferie børn fra Sydslesvig til Danmark for allerførste gang. Siden da har tusindvis af mennesker knyttet bånd og fået familiære forbindelser hen over grænsen. Sydslesvigske Børns Ferierejser er en unik tradition, og man kan ikke forestille sig det danske mindretal uden. Ferierejserne har en uvurderlig betydning som livsnerve til Danmark, og selvom antallet af ferie børn ikke længere er helt så højt som for hundrede år siden, er efterspørgslen på feriepladser fortsat stor. Vi håber derfor på, at 100 ferieværter vil melde sig til sommersæsonen 2019. Så hjælp os med at gøre 100-året til noget helt særligt. Spred ordet, skab minder for livet!

FOTO: FAMILIEN KIRKALDY NIELSEN (TIL VENSTRE SES VÆRTSØSTER FRA DANMARK OG TIL HØJRE FERIEBARN FRA SYDSLESVIG)